ELEMENTE DE NATURĂ GRAMATICALĂ ÎN PICTURA FIGURATIVĂ POSTBELICĂ ȘI ÎN FOTOGRAFIA DOCUMENTARĂ

Justin MORTIMER
Gunoieri
ulei pe pânză
2009

Rafal MILACH
fotografie digitală
2010

Investigarea manifestărilor pictural-figurative de după al Doilea Război Mondial prin raportare la un imaginar de tip fotografic s-a constituit pe premisa că, în marea lor majoritate, aceste manifestări sunt tributare influențelor care provin din câmpul imaginii tehnice. Importanța fotografiei în conturarea unor particularități stilistice nu poate fi, deci, neglijată.

În cazul curentelor avangardiste din prima jumătate a secolului XX, această influență s-a manifestat printr-o eliberare de obsesiile realului, care se concretizează în tendințe de abstractizare: în majoritatea cazurilor, practica artistică figurativă din prima jumătate a secolului XX invocă refuzul reprezentării realiste în favoarea interpretării și transfigurării subiectului.

Abia după al Doilea Război Mondial aceste tendințe sunt reconsiderate și pictorii se reapropie, utilizând diverse forme de expresie, de un anumit realism.

Faptul că interesul major al acestei analize a fost constituit din relevarea acestor influențe și procese de [inter]determinare, poate face ca demersul să nu pară o cartografiere foarte minuțioasă a întregii palete de abordări posibile. De aceea trebuie menționat că întreaga investigație nu a pornit ca o inventariere monografică a figurativului postbelic, ci a urmărit construcțiile și traseele esențiale care pot ilustra că fotografia și noile medii tehnologice derivate din fotografie reprezintă un vector crucial în evoluția manifestărilor picturale. Opțiunea pentru extinderea acestui studiu în zona arhivelor digitale de imagini prezintă avantajele unei neutralități pe care o conferă analiza bazelor de date în încercarea de verificare a acestor premise structurale.

Într-o primă etapă, acest studiu, focalizat pe cercetarea avatarurilor figurativului postbelic, a vizat o expunere defalcată a acestor premise, prin exemplificări și referiri la principalele tendințe și fenomene picturale din zona figurației, incluzând descrieri ale contextelor culturale, sociale, politice, fundamente teoretice sau conceptuale, poziții și particularități formale.

1. INTERFERENȚA IMAGINII PICTURALE CU IMAGINEA FOTOGRAFICĂ.
Aspecte ale fotorealismului în arta de după al Doilea Război Mondial

ARTA POP / Roy LICHTENSTEIN

FOTOREALISM / Ralph GOINGS

FOTOREALISM / Ralph GOINGS

REALISM SOCIALIST -
Alexander DEYNEKA

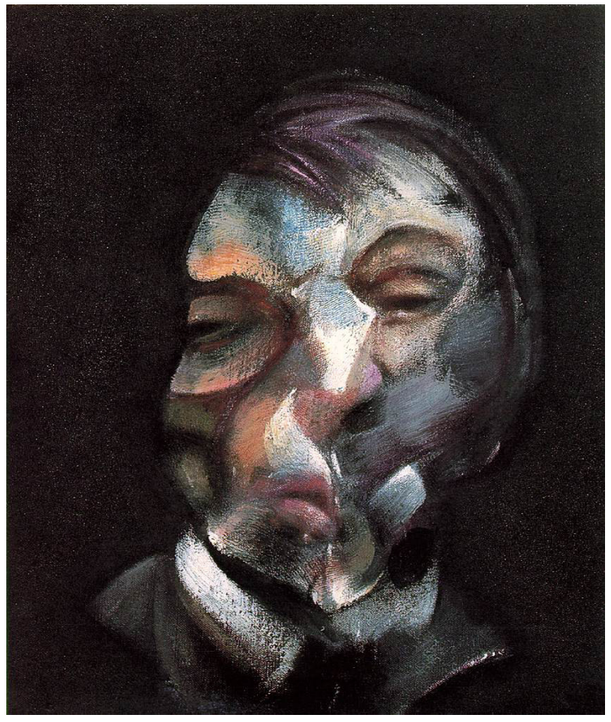

Francis BACON

NEO- HIPERREALISM
Gotfried HELNWEIN

Tom WESSELMANN

Natură statică #35

ulei și colaj pe pânză

1963

Robert BECHTLE

Natură statică #35
ulei pe pânză
1963

Franz GERTSCH

Christina 1
tempera și ulei pe pânză
1983

Aleksander LAKTIONOV

Noul apartament
ulei pe pânză
cca. 1950

“Cu rădăcini în noile media dar și în arta pop, în hiperrealismul și fotorealismul anilor `60-`70 din care se inspiră dezinhibat, ultra-realistă, cinic figurativă, super fotografică, noua pictură este deopotrivă sinceră până la cruzime, agresivă și necruțătoare.(...).”

Magda Cârneci

Jeff KOONS

Easyfun ethereal
ulei pe pânză
2000

Capitolul 2. INTRODUCERE ÎN MODELUL DE ANALIZĂ AL ARHIVELOR ELECTRONICE DE IMAGINI

”Totul este medial. Nu există nici o situație originală, nemediatizată (...) Dacă există într-adevăr un tărâm extramedial, el e de găsit în interiorul mediilor însele, nu în afara lor. (...) Conținutul unui mediu este mediul precedent. Pentru scris, acest mediu este vocea; pentru fotografie - pictura și grafica; pentru film - fotografia și teatrul; pentru radio - narațiunea și concertul; pentru pachetul media, este opera în forma ei de secol XIX – Gesamtkunstwerk.”

Marshall McLuhan

3 momente determinante: inventarea tiparului de către Johannes Gutenberg în secolul al XIV-lea, inventarea fotografiei în secolul al XIX-lea și apariția computerului.

Baza de date, definită ca o colecție structurată, nu transmite informația conform unui fir narativ clasic: ea nu are început, sfârșit, sau desfășurare secvențială.

"După roman și cinema, care propun narativul ca element cheie al expresiei culturale moderne, era computerului introduce un corespondent - BAZA DE DATE."

Lev Manovich

Baza de date se constituie într-un instrument cu principii interne de funcționare care se opun narativului: procedeele narative tradiționale, caracterizate de linearitate, sunt înlocuite cu cele antinarative, care implică multiple traiectorii dominate de o logică non-lineară, non-secvențială, anticronologică.

CONSTITUIREA BAZEI DE DATE DE 1128 DE IMAGINI

Procesul cercetării acestei arhive s-a desfășurat în 3 etape:

- constituirea arhivei

- analiza propriu-zisă

- corelarea observațiilor și structurarea analizei.

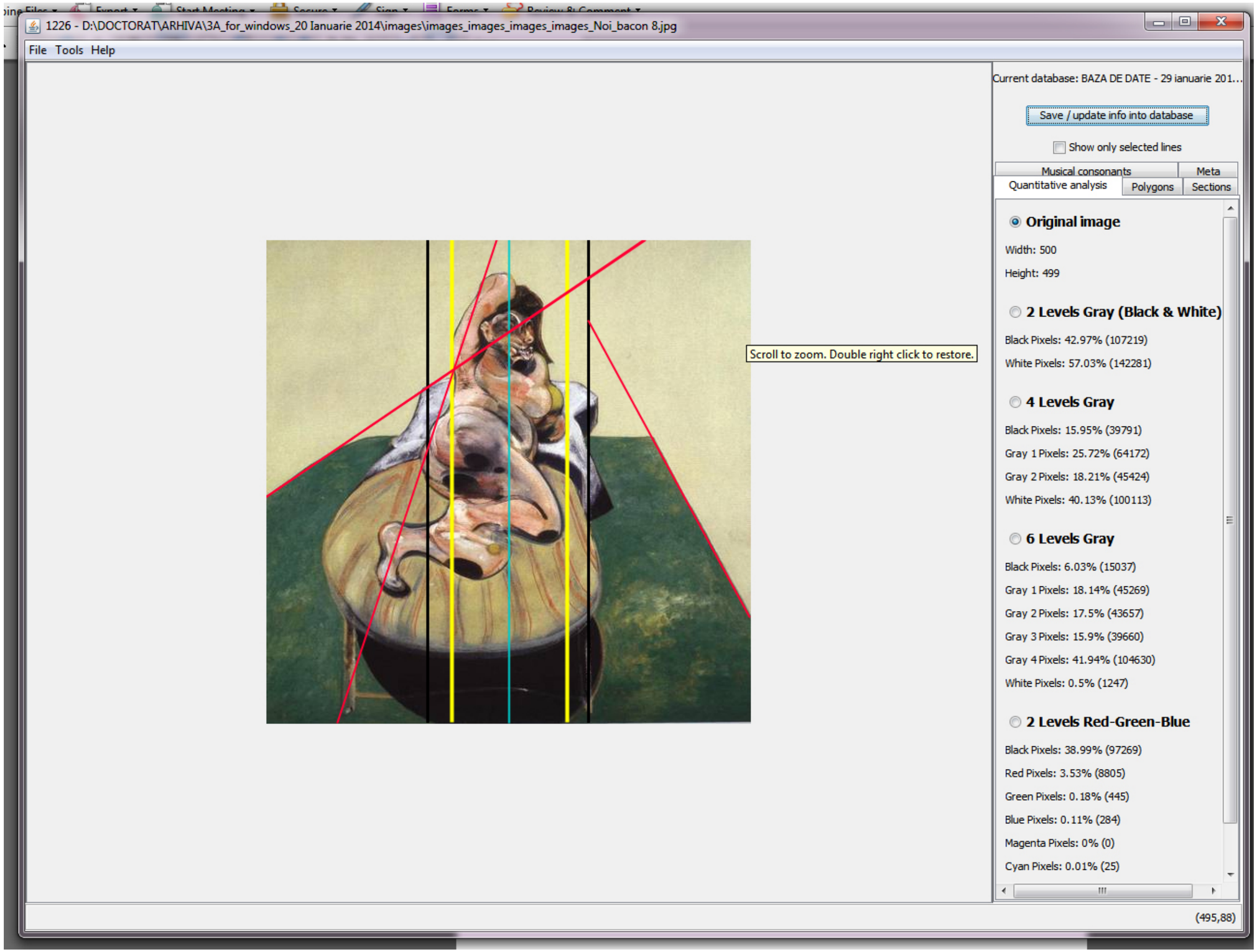

Analiza individuală a fiecărei imagini: raporturi tonale cantitative; raporturi cromatice; trame și structuri geometrice.

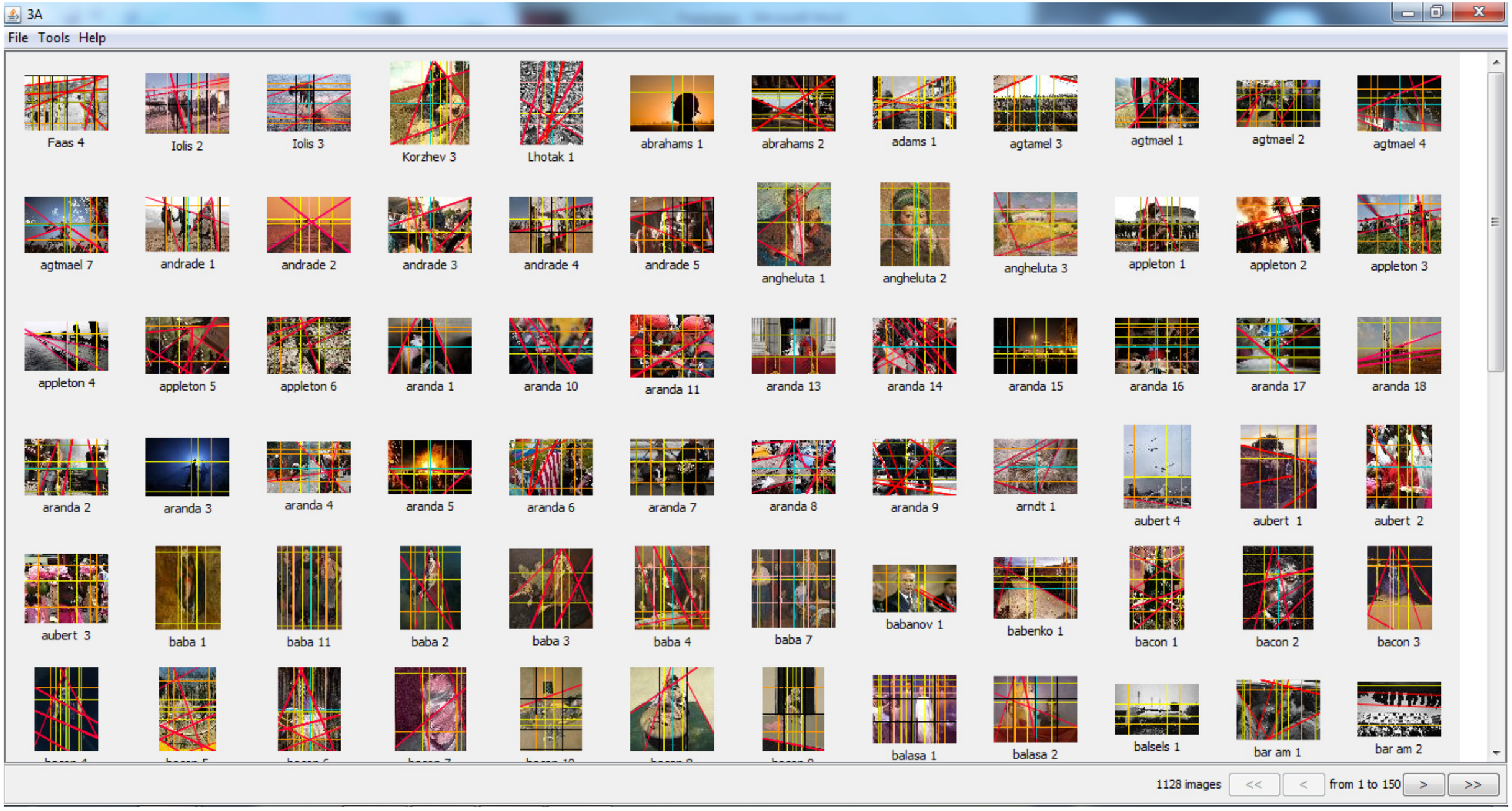

Baza de date de 1128 de imagini deschisă în aplicația software 3A

Analiza sintactică realizată prin intermediul aplicației software 3A anihilează distorsiunile rezultate din reproducerea imaginilor prin fotografiere sau scanare.

4.1.1. RAPORTUL ALB / NEGRU (2 NIVELE)

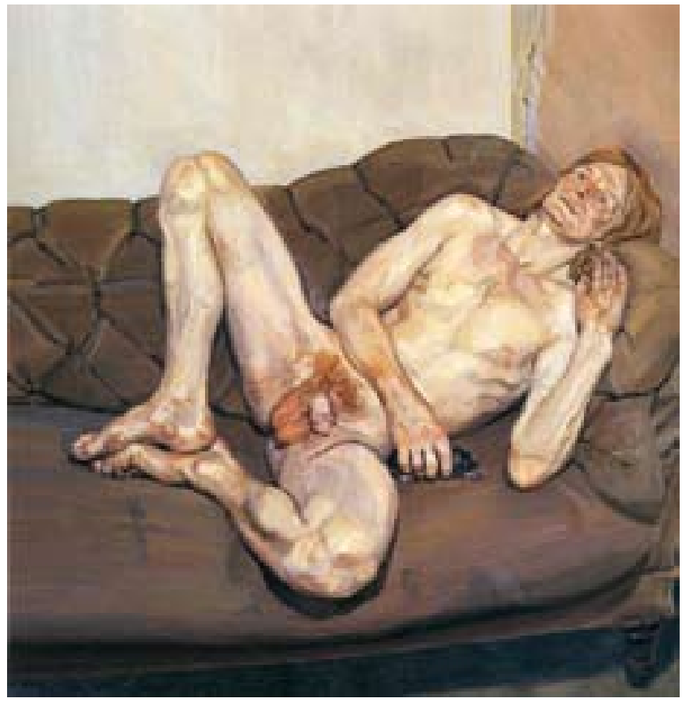

Lucian Freud - Imaginea inițială

Lucian Freud - Imaginea redusă la alb și negru

Dorothea Lange - Imaginea inițială

Dorothea Lange - Imaginea redusă la alb și negru

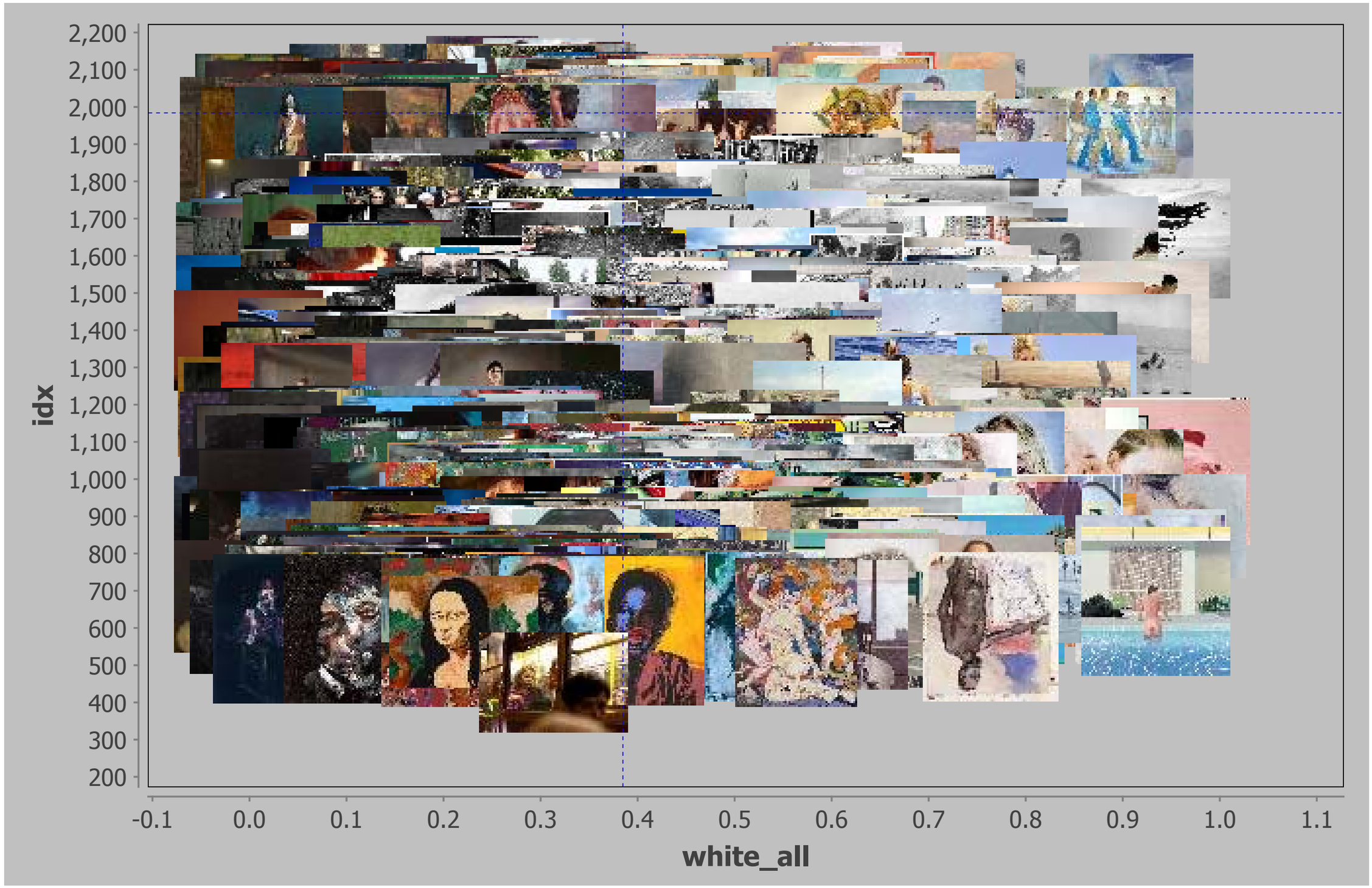

Repartizarea imaginilor în baza de date în funcție de raportul alb/negru - 2 nivele

1. Un raport ALB/ NEGRU < 0,7 - raport specific BAROCULUI

Negrul ca valoare dominantă (cel puțin 60% din imagine).

Rezultatele unei analizei succinte sunt:

- **704/ 1128** imagini conțin acest raport = (62,4%)
- Pictura figurativă: - 396/ 629 imagini = (62,9%)
- Fotografie documentară: 308/ 499 imagini = (61,7%)

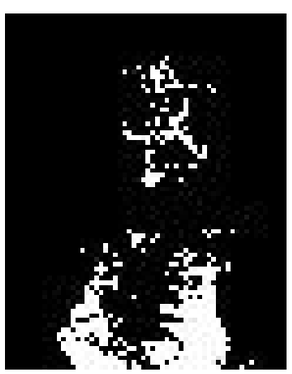

GUERCINO

Buna Vestire

1620

Ulei pe pânză

	alb/negru 2 nivele	negru/tot 2 nivele	negru/tot 2 nivele RGB
Buna Vestire	0.12	0.89	0.86
NBA	0.09	0.91	0.87
Ochiul	0.03	0.97	0.97

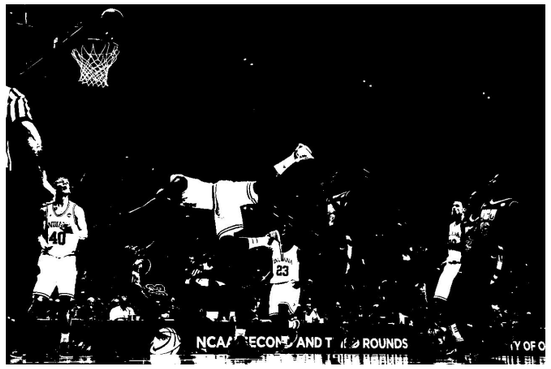

JONATHAN FERREY

NBa [ferrey 3]

2012

Fotografie digitală

NICOLA SAMORI

Ochiul [samori 3]

2011

Ulei pe lemn

2. Un raport ALB/ NEGRU echilibrat, adică un raport cuprins între 0,7 și 1,3.

Procentual, în acest raport, dominanta valorică este între 50 și 60% din totalul de pixeli.
În limitele acestui raport cantitativ din baza de date constituită rezultă următoarele grupări:
- 218/ 1128 imagini = (20,2%)
- Pictura figurativă: - 114/ 629 imagini = (18,2%)
- Fotografie documentară: 104/ 499 imagini = (20,8%)

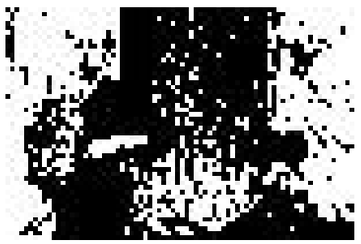

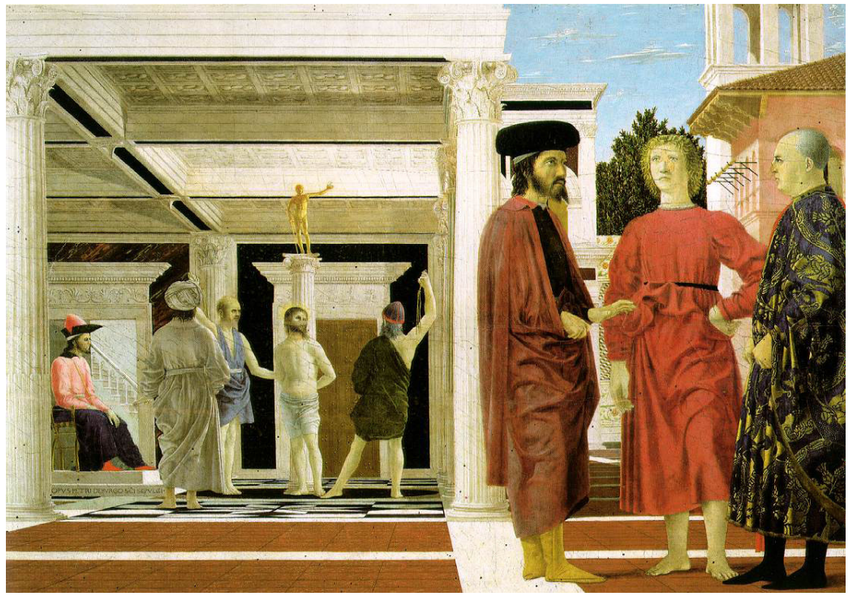

PIERRO DELLA FRANCESCA

Biciuirea lui Hristos

cca. 1469

Ulei și tempera pe panou de lemn

JEFF KOONS

Easyfun ethereal [koons 10]

2000

Ulei pe pânză

	alb/negru **2 nivele**	negru/tot 2 nivele	gri1/gri2 4 nivele	negru/tot 2 nivele RGB
Koons 5	0.94	0.51	1,15	0.27
Biciuirea lui Hristos	0.93	0.51	1.14	0.27

Valorile raporturilor din tabelul de mai sus indică un echilibru tonal semnificativ: alb/negru=0.93 (alb=48,38%; negru=51,62%),

3. Un raport ALB/ NEGRU > 1,3.

Albul ca valoare dominantă (cel puțin 60%).

Rezultate:

- 206/ 1128 imagini= (20,3%)
- Pictura figurativă: - 116/ 629 imagini= (18,4%)
- Fotografie documentară: 90/ 499 imagini= (18,1%)

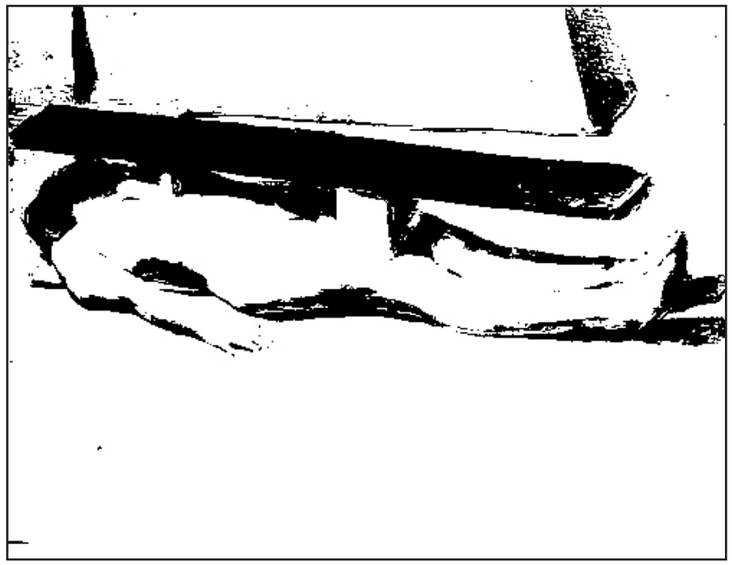

MICHAEL BOREMANS

Untitled [borremans 4]

2011

Ulei pe pânză

	alb/negru 2 nivele	negru/tot 2 nivele	negru/tot 4 nivele	negru/tot 2 nivele RGB
Untitled [borremans 4]	4.94	0.16	0,03	0.13
Canal grande	4.88	0.17	0,02	0,09

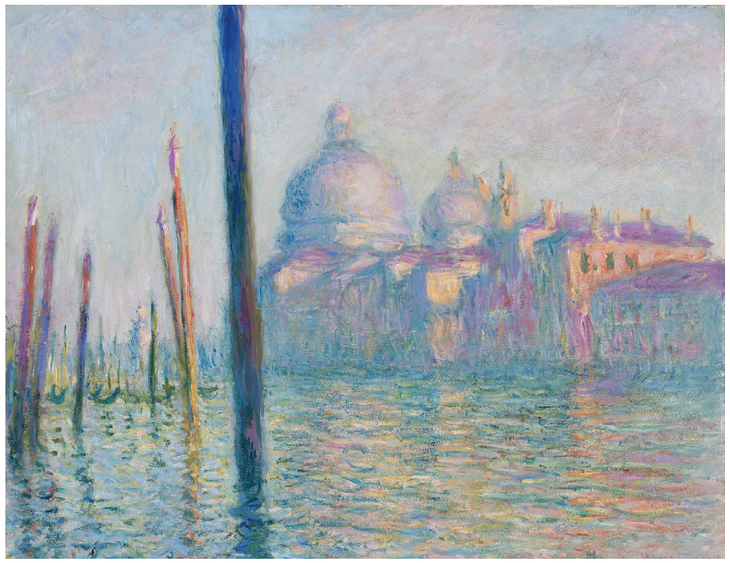

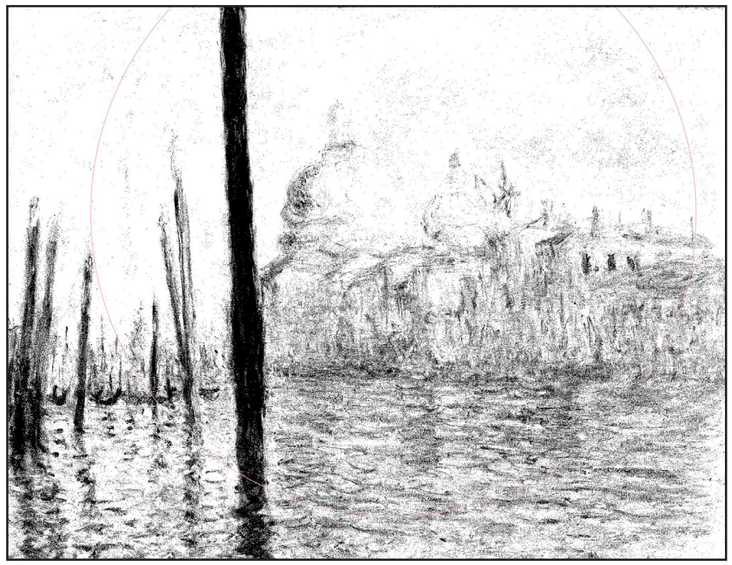

CLAUDE MONET

Canal Grande

1908

Ulei pe pânză

4.1.2. Variabile de expresie în reducerea imagini la 4 nivele tonale

Reducerea imaginii la 4 nivele tonale: alb, negru, gri1, gri2, generează o amprentă a imaginii inițiale care conține un grad mai mic de stilizare-posterizare decât în cazul reducerii la 2 nivele.

Raportul Gri1/tot

Valoarea raportului	Nr. de imagini din baza de date de 1128	Pictură	Fotografie	Procent din 629 imagini/ Pictură	Procent din 499 imagini/ Fotografie
> 0,2	785	466	319	74%	63,9%
> 0,3	453	292	161	46,4%	32,2%

Raportul Gri2/tot

Valoarea raportului	Nr. de imagini din baza de date de 1128	Pictură	Fotografie	Procent din 629 imagini/ Pictură	Procent din 499 imagini/ Fotografie
> 0,2	616	368	248	58,5%	49,6%
> 0,3	298	187	111	29,7%	22,4%

4.1.4. Raportul cantitativ cromatic

La o reducere a imaginii la 2 canale de culoare se poate opera cu culorile primare aditive:
roșu, verde, albastru și cu complementarele lor, primarele substractive:
cyan, magenta, galben.
Alături de cele 6 trepte cromatice regăsim și cantități de alb și negru.

Culorile care apar în cele mai semnificative cantități la nivelul întregii baze de date sunt roșu și galben.

Raportul ROŞU/TOT

Valoarea raportului	Nr. de imagini din baza de date de 1128	Pictură	Fotografie	Procent din 629 imagini/ Pictură	Procent din 300 imagini/ Fotografie
> 0,05	494	359	135	57,1%	45%
> 0,1	278	216	62	34,3%	20,6%
> 0,2	88	76	12	12,8%	4%
> 0,3	29	23	6	3,6%	2%

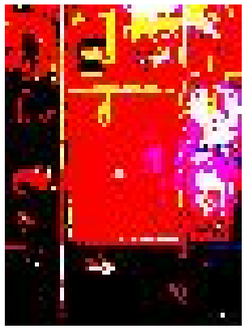

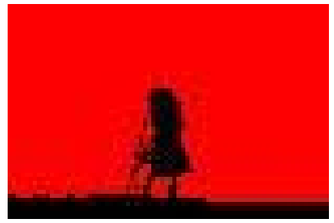

Raportul GALBEN/TOT

Valoarea raportului	Nr. de imagini din baza de date de 1128	Pictură	Fotografie	Procent din 629 imagini/ Pictură	Procent din 300 imagini/ Fotografie
> 0,05	398	316	82	50,2%	27,3%
> 0,1	200	169	31	26,8%	10,3%
> 0,2	65	56	11	8,9%	3,6%
> 0,3	23	17	6	2,7%	2%

4.2. CONSTANTE DE STRUCTURĂ GEOMETRICĂ

Problema încadrării este elementul primordial al compoziției. Toate preceptele compoziționale, toate traseele geometrice, dispunerile simetrice sau asimetrice se raportează și subordonează regulilor impuse de cadru.

“Cadrul acționează deci ca un tipar care conferă conținutului său o anumită formă.”

CHARLES BOULEAU

4.2.1. Simetria axială

1/2

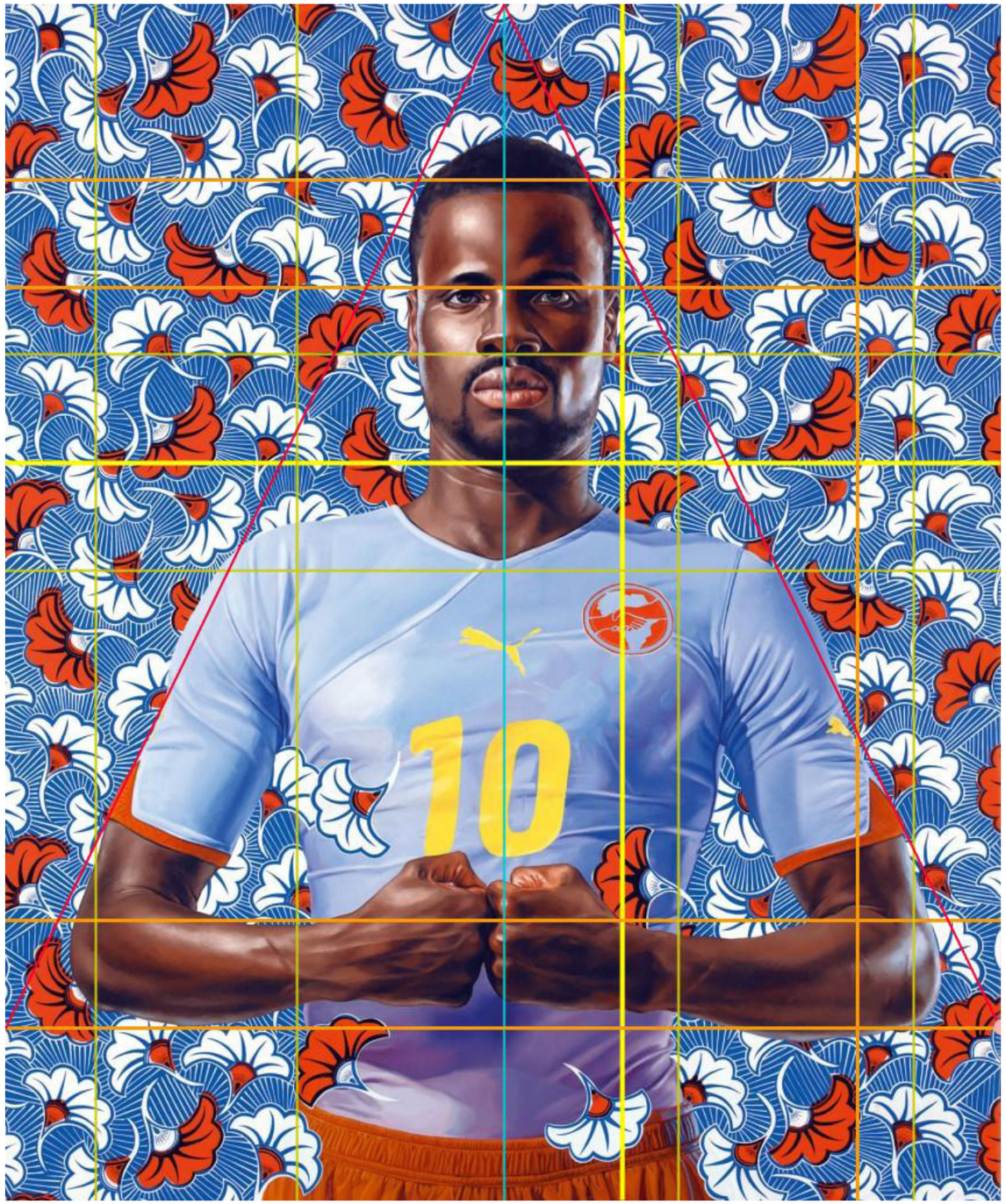

KEHINDE WILEY

Emmanuel Eboue

ulei pe pânză

2010

kehinde 4

4.2.2. Secțiunea de aur și subdiviziunile sale

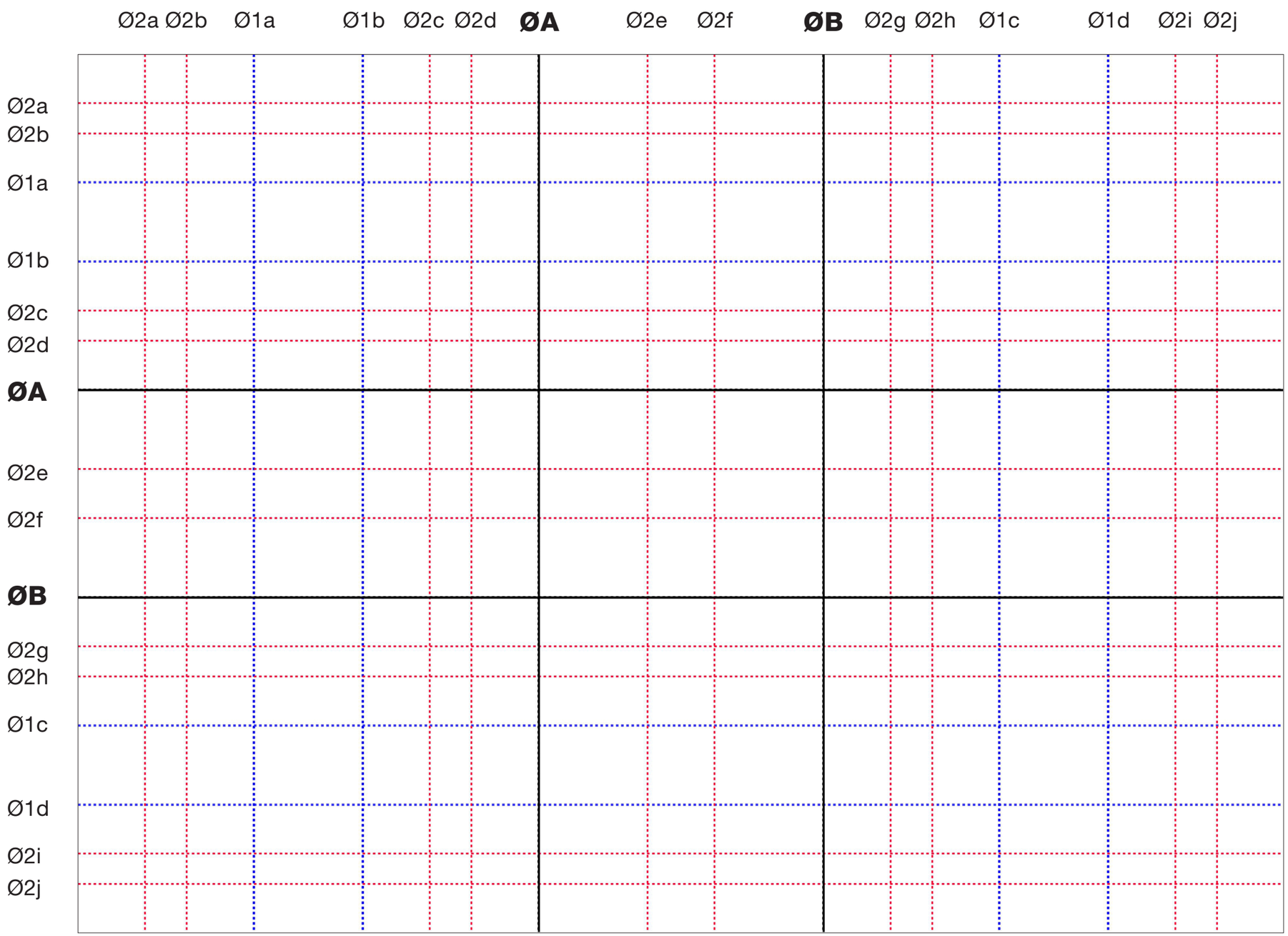

Rețeaua de linii ale secțiunii de aur în cadrul rectangular.

PREZENȚA LINIILOR PRINCIPALE Ø ÎN IMAGINILE BAZEI DE DATE DE 1128 IMAGINI							
	Linia	Nr. de imagini din baza de date de 1128 imagini	Procent din 1128	Pictură 629 imagini	Fotografie 499 imagini	Procent din 629 imagini / Pictură	Procent din 499 imagini / Fotografie
	ØA vertical	551	48,8%	311	240	49,4%	48,1%
	ØA orizontal	316	28,1%	166	150	26,4%	30,1%
	ØB vertical	553	49,1%	288	265	45,7%	53,1%
	ØB orizontal	287	25,4%	179	108	28,4%	21,6%
	ØA + ØB vertic.	310	27,4%	162	148	25,7%	29,6%
	ØA + ØB oriz.	86	7,6%	53	33	8,4%	6,6%

ØA ØB

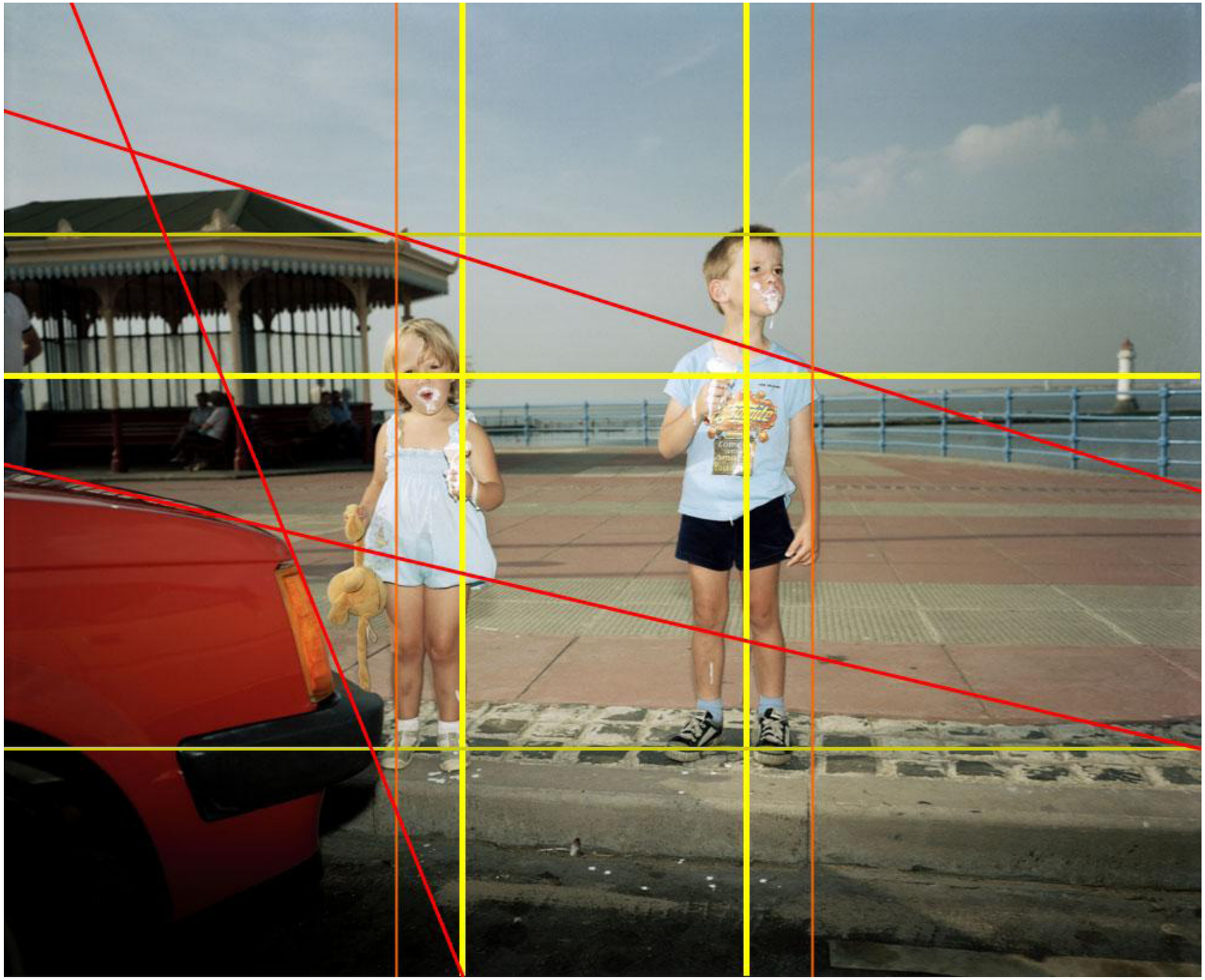

MARTIN PARR
Copii
fotografie digitală

IMAGINE CU DOUĂ Ø-URI PRINCIPALE: ØA ŞI ØB VERTICAL

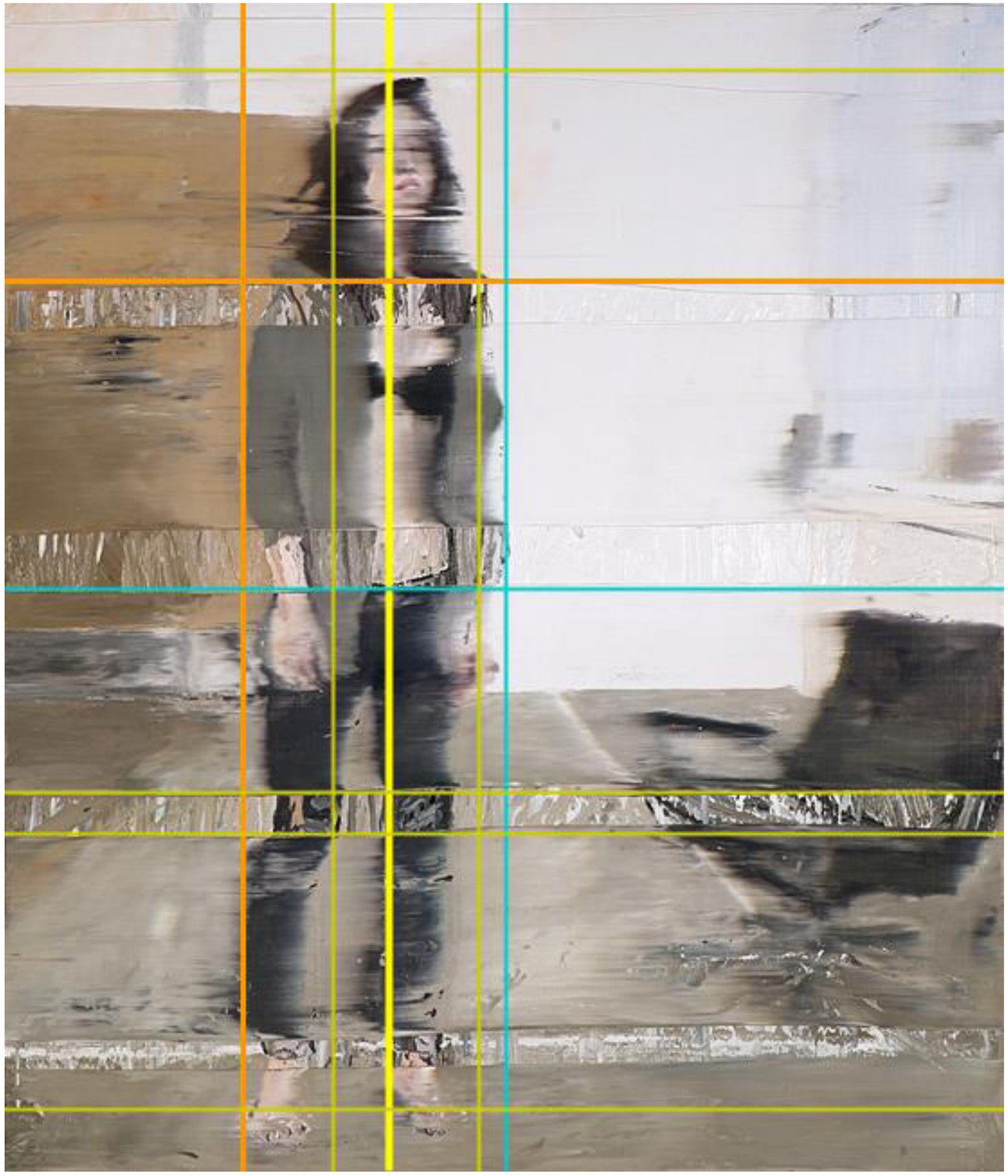

COMPUNEREA PERSONAJULUI PE LINIA ØA VERTICAL.

ANDY DENZLER
Model în atelier
ulei pe pânză
2011

ØA ØB

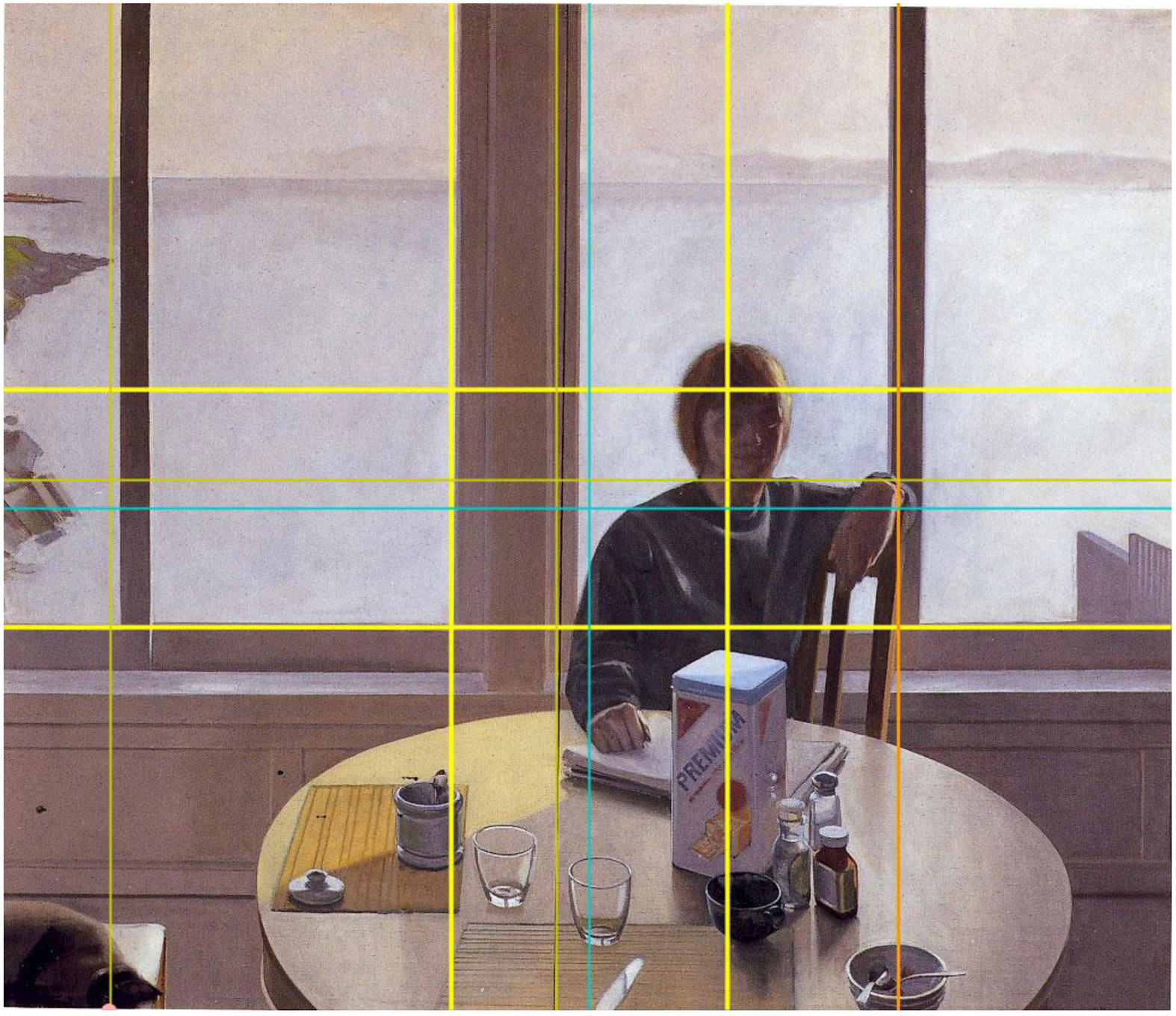

PREZENȚA CELOR 4 LINII Ø PRINCIPALE ÎN IMAGINE

ØA

ØB

ROBERT BECHTLE
Nancy
ulei pe pânză
1964

4.3. Clustere reprezentative de imagini, identificate cu ajutorul parametrilor stabiliți

Pictură 235/629 imagini= **37,3%**

Fotografie 187 / 499 imagini= **37,4%**

Clusterul
422/1128 de imagini

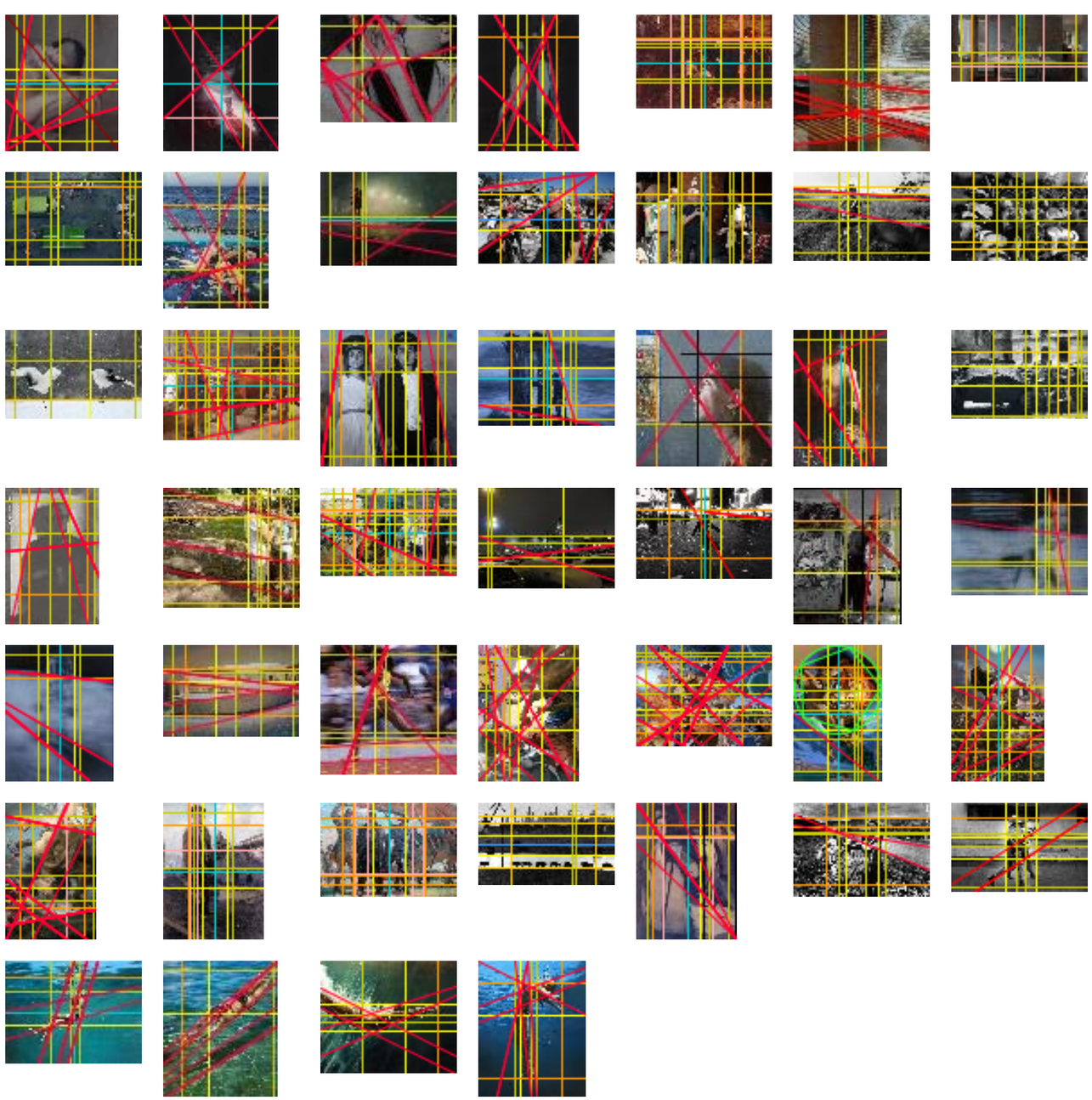

NICOLA SAMORI
Irene
ulei pe pânză
2012

PAOLO PELLEGRIN
fotografie digitală
2005

5. Practica artistică personală în cadrul cercetării doctorale

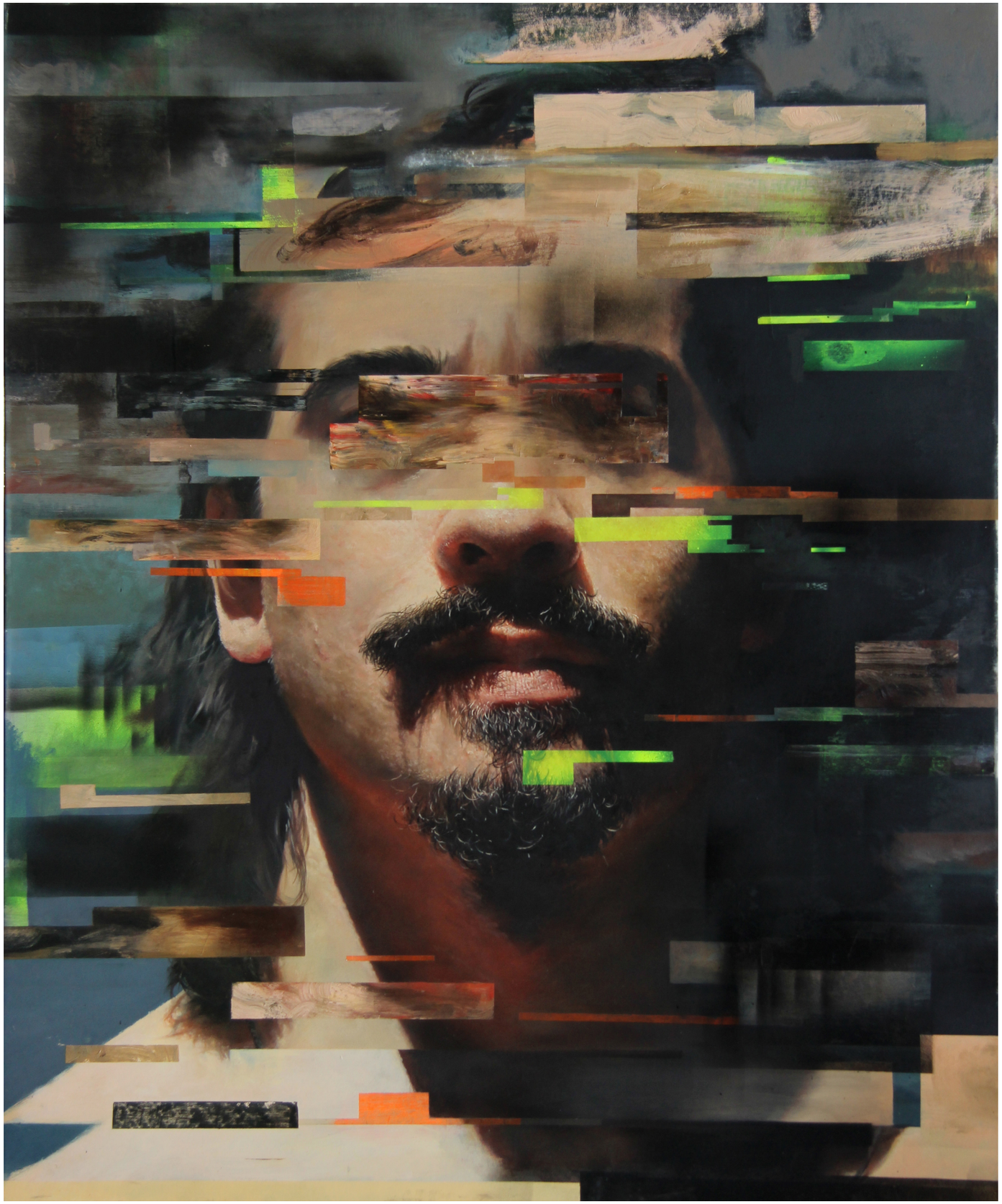

2 self_pas20
acrilic și ulei pe pânză
120 x 100 cm
2015

silvdistorzt
ulei pe pânză
48 x 36 cm
2016

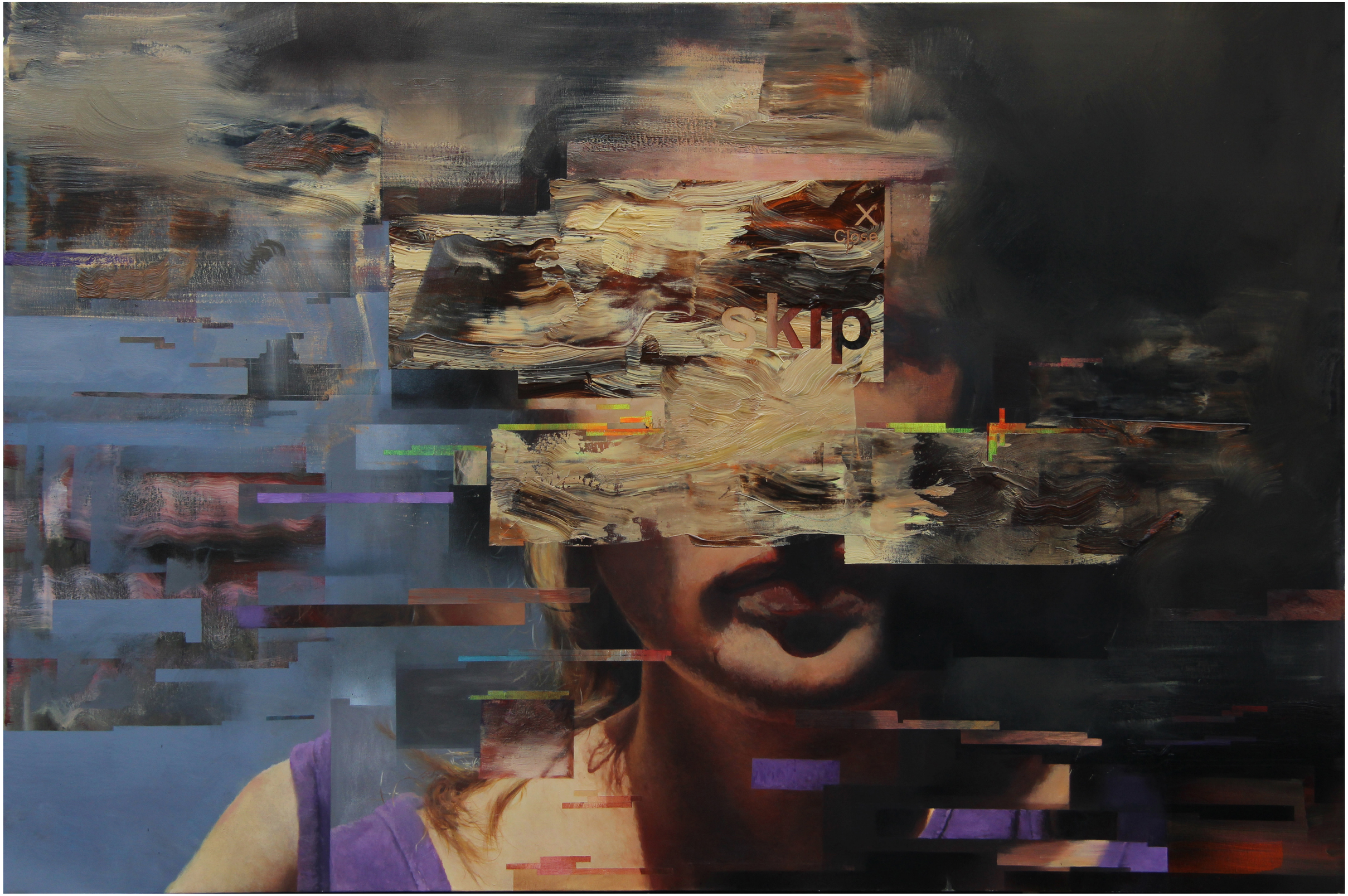
X
Close
skip

distort-study1
acrilic pe pânză
45 x 35 cm
2016

1 ruxx_x
acrilic și ulei pe pânză
90x 125 cm
2014

ruxx_fairytsy
ulei pe pânză de sac
80 x 100 cm
2014

Imagine din expoziția personală / Galeria Dana, Iași, 2014

Imagine din expoziție

Imagine din expoziția personală / Galeria Dana, Iași, 2014

hidden folder
ulei pe pânză de sac
100 x 100 cm
2016

folder
ulei pe pânză
150 x 150 cm
2013

car?cuboi02
ulei pe pânză
120 x 100 cm
2012

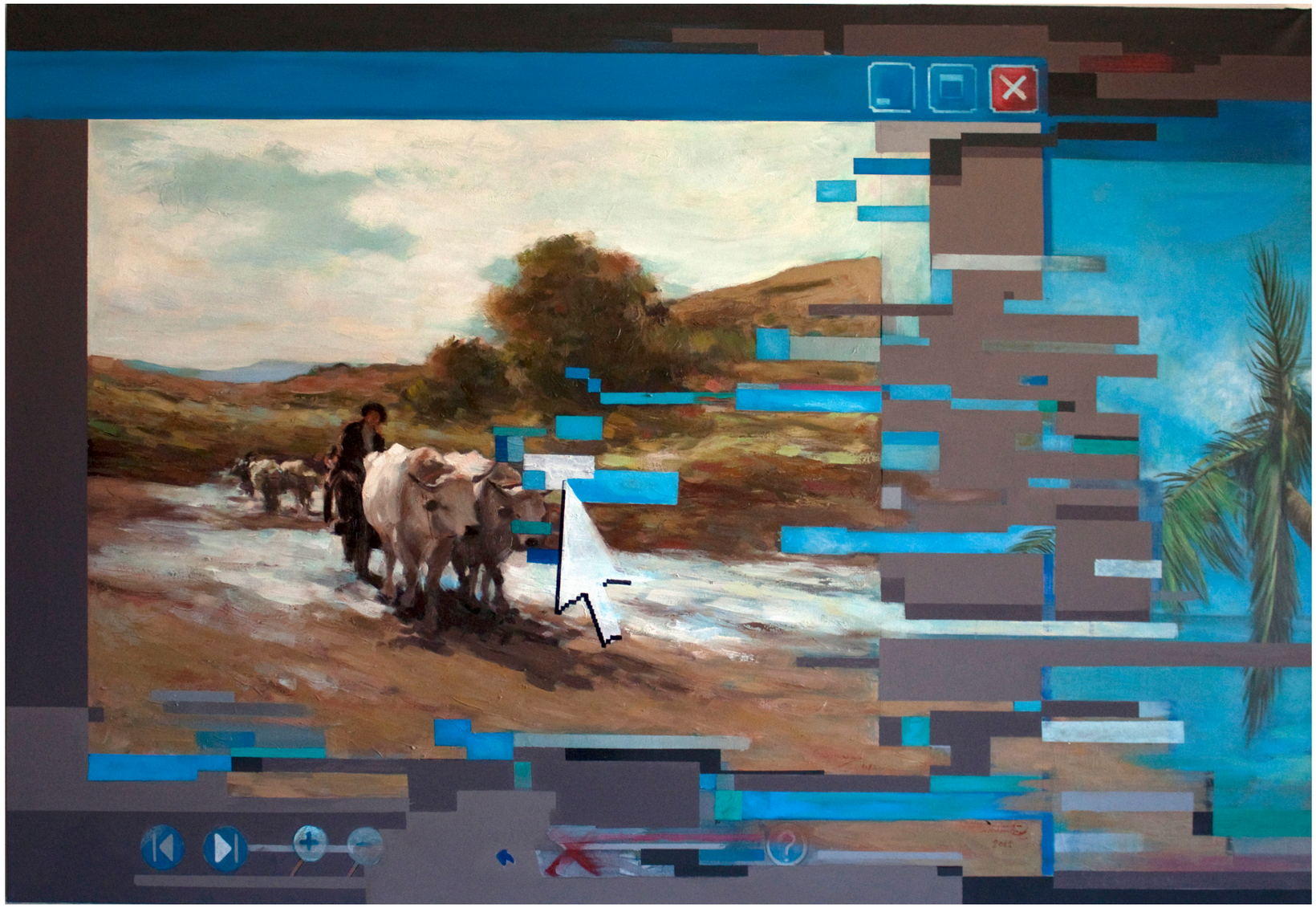

car?cuboi01
ulei pe pânză
150 x 100 cm
2011

Imagine din expoziția *Pictura fără pictură* /Atelier 030202, București, 2015

Vă mulțumesc !